

Viborg Midtbyråd

Strategisk Udviklingsplan for Viborg Midtby [SUM]

Opstartsmøde i Viborg Midtbyråd d. 17. maj 2024

Dagsorden

- **Velkommen og rammesætning af mødet**
v. Torsten Nielsen, Formand for Teknisk udvalg og Mads Panny, Formand for Kultur- og Fritidsudvalget
- **Præsentationsrunde samt fælles dialog om forventninger til rådet og udviklingsprocessen**
v. Grandville, rådgiver for Viborg Kommune
- **Baggrund for SUM og status på planlægningen**
v. Britta B. Pørksen, Chef for Plan og Byggeri, Viborg Kommune
- **Indledende drøftelser om en vision for bymidten**
v. Grandville, rådgiver for Viborg Kommune
- **Afrunding og næste møder i Viborg Midtbyråd**
v. Torsten Nielsen, Formand for Teknisk udvalg og Mads Panny, Formand for Kultur- og Fritidsudvalget

Præsentationsrunde

– samt fælles dialog om forventninger til rådet og udviklingsprocessen

POLITISK

Viborg Midtbyråds formandskab:

- › Torsten Nielsen – Formand for Teknisk Udvalg
- › Mads Panny – Formand for Kultur- og Fritidsudvalget

MIDTBYENS BYGNINGER

Ejendomsejer:

- › Sara Strandbygård Hache – Asset manager, NREP (repræsenterer Sct. Mathias Centret)
- › Lene Christensen – Direktør, Bach Gruppen
- › *Michael Døssing – Direktør, Døssing Ejendomme (afbud til opstartsmøde)*
- › *Ole Nielsen – Direktør, Boligselskabet Sct. Jørgen, Viborg (afbud til opstartsmøde)*

Ejendomsmægler:

- › Anders Varming – Indehaver, Nybolig
- › *Christian Guldager – Indehaver, Plus Mæglerne (afbud til opstartsmøde)*

Bygherrerådgiver:

- › Jesper Laursen – Partner, ERIK Arkitekter

MIDTBYENS ERHVERVSLIV

‘Vi er Viborg’:

- › Helle Sørensen – Direktør, Vi er Viborg

Midtbyerhverv:

- › Rikke Holm – Indehaver, Holms Vinotek (*NB: På dagen repræsenteret ved René Holm*)
- › Lasse Lauritsen – Købmand, Meny – Sct. Mathias Centret
- › *Helle Nielsen – Indehaver, Café Baghuset (afbud til opstartsmøde)*

MIDTBYENS KULTUR- OG FRITIDSLIV

Kulturinstitutioner, ildsjæle, foreninger, musik:

- › Anders K. Kristensen (Kultur Anders) – Stifter af foreningen Kulturselskabet og lokal ildsjæl
- › Lars Hamann – Forfatter og medlem af menighedsrådet, Viborg Domsogn

REPRÆSENTANTER FRA FORVALTNINGEN I VIBORG KOMMUNE

Sekretariatsbetjening af Viborg Midtbyråd:

- › Hans Jørn Laursen – Direktør for Teknik og Miljø, Viborg Kommune
- › Britta B. Pørksen – Chef for Plan og Byggeri, Viborg Kommune
- › Trine Katrine Ribergaard Skammelsen – Afdelingsleder for Strategi og Udvikling, Viborg Kommune
- › Helle Gravesen – Projektleder, Strategi og Udvikling, Viborg Kommune
- › Andreas Cuadros Ellitsgaard – Projektleder, Strategi og Udvikling, Viborg Kommune

Rådgiver til Viborg Kommune:

- › Anette Kold, Grandville
- › Rasmus Cassøe, Grandville

Strategisk Udviklingsplan for Viborg Midtby

Planstrategi 2040 (indsats):

- Strategisk Udviklingsplan for Viborg Midtby

Afløse Viborg Midtbyplan fra 2009

Gennemført i midtbyen siden 2009:

- Handelscentret er styrket med gågadebelægning, gågadering, byrumforsøg, fornyelse af parkeringspladser, P-henvisning mm.
- Domkirke kvarteret er udviklet med flytning af Viborg Museum, omdannelse af Nytorv, formidling mm
- Stadion er udviklet som ramme om sport, kongres og event, (udvidelse af Tinghallen, flytning af paletten, sammenbygning, forplads)
- Udvikling af Baneby, understøttelse af omdannelsen, Banevejen og Hærvejsbroen
- Udviklingsplan for Nørresø og Søndersø

Strategisk Udviklingsplan for Viborg Midtby

THE BIG WHY?

**HANDEL
KLIMA & BÆREDYGTIGHED
TRANSFORMATION
MENNESKER - FÆLLESSKAB
UDFOLDE POTENTIALER**

FORTID

NUTID

FREM TID

Tage ved lære af fortiden

Være relevant for samtiden

Være (omstillings)parat til fremtiden

Strategisk Udviklingsplan for Viborg Midtby

Overordnet formål:

- At skabe øget engagement og fællesskabsfølelse omkring Viborg midtby gennem inddragelse af borgere, interessenter og erhvervsliv
- At styrke detailhandlen i Viborg gennem øget samarbejde og endnu bedre og bæredygtige byrum – at udvikle midtbyen som en destination
- At skabe rammer for endnu mere byliv og aktivitet, herunder skal midtbyen både være attraktiv at bo i for børnefamilier og et attraktivt mødested for studerende
- At understøtte bosætning og turisme i hele kommunen gennem udvikling af en fælles destination med udgangspunkt i styrkepositioner som Domkirke kvarteret, Hærvejen og Unesco Creative City, herunder styrke både kulturarven og det skæve og kreative.

Organisering i planlægningsfasen

Grupper med politisk/
kommunal deltagelse

Politisk styregruppe
Teknisk Udvalg

Administrativ styregruppe

Administrativ projektgruppe

Grupper med overvejende
eksterne deltagere

Viborg Midtbyråd

Fokus: Erhvervsinteresser / indsigt i de erhvervmæssige vilkår for udviklingen

Består af

- Formand TU og KFU (2)
- Ejendomsjere/-mæglere/rådgiver (6)
- Midtbyens butiksliv og erhvervsliv (4)
- Midtbyens kulturliv (2)
- Repræsentanter for forvaltningen

Viborg Midtbypanel

Fokus: 'Hverdageksperter' / indsigt i de mange brugergrupperes behov

Sammensættes med henblik på at opnå bred repræsentation (alder, køn, bopæl, livsfase, uddannelse/erhverv, interesser)

Principper for grupperne:

- Frivillig, ubetalt deltagelse
- Kan drøfte og komme med input til den ønskede udvikling
- Skal have fokus på midtbyens samlede udvikling fremfor enkeltinteresser
- Er midlertidige. Opløses ved planens vedtagelse.
- Kan bruges til at afprøve samarbejdsformen om udviklingen af midtbyen
- Der kan evt. nedsættes nye fora efter planens vedtagelse

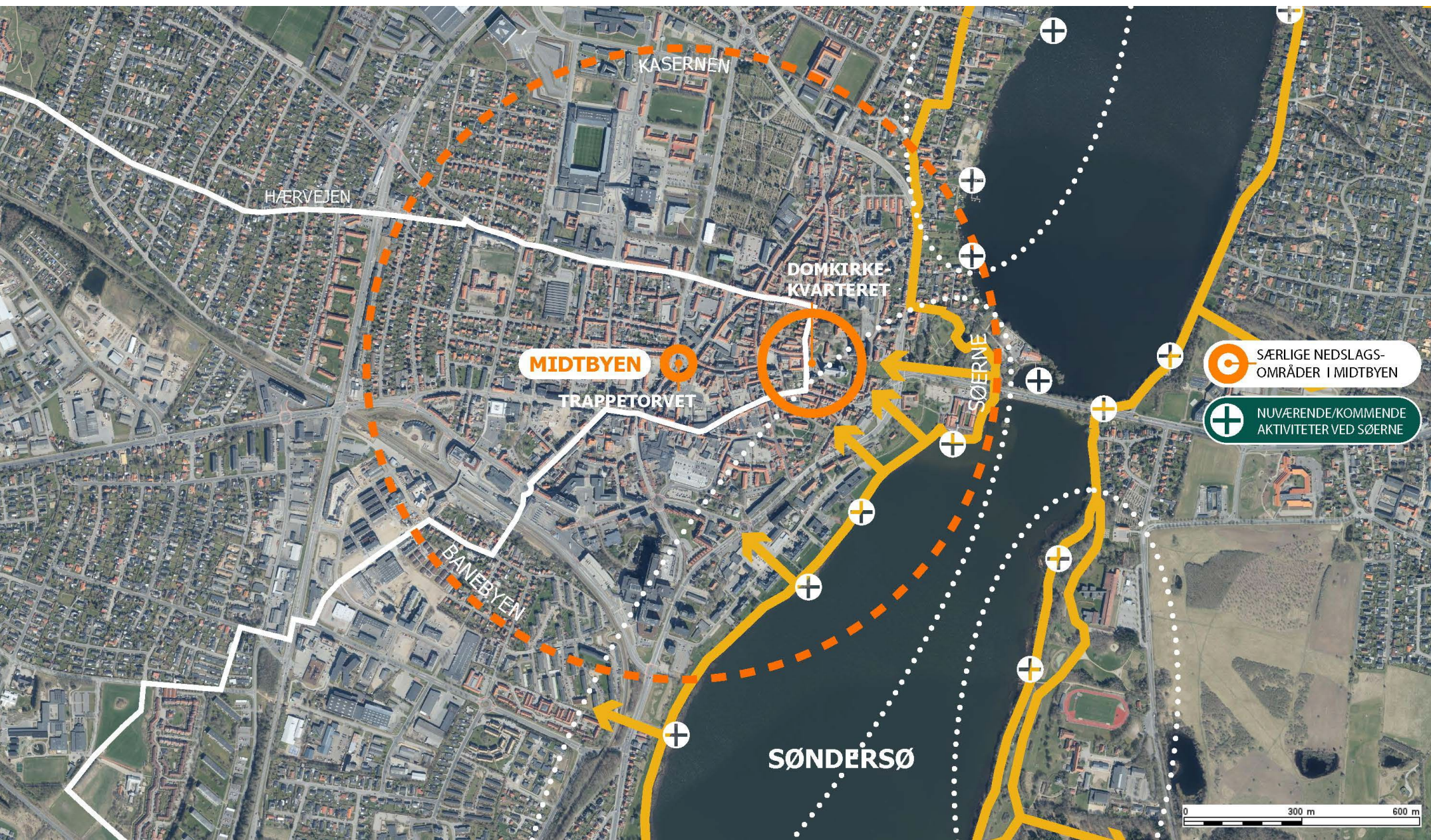
Strategisk Udviklingsplan for Viborg Midtby

Produkt:

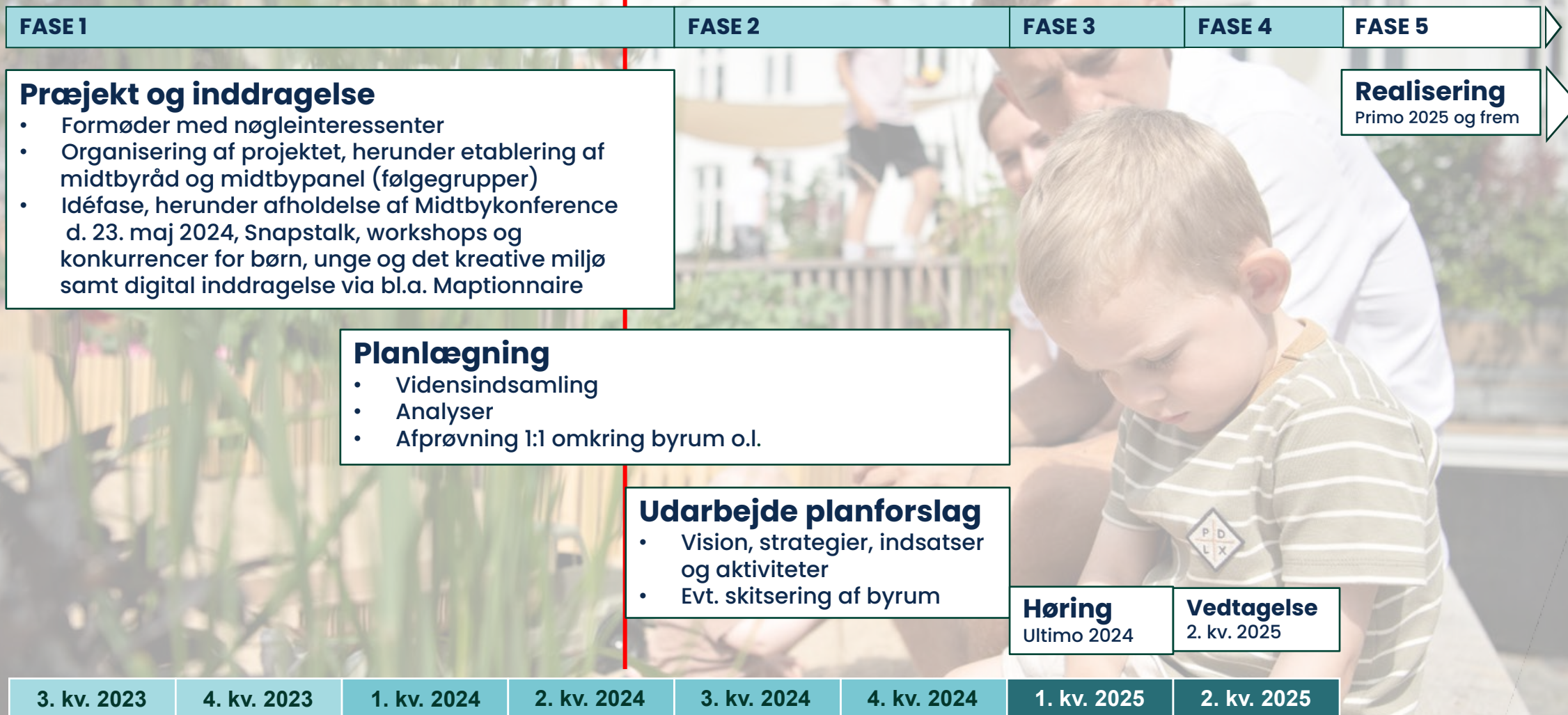
- Udgangspunkt i Realdanias grundmodel for Udviklingsplanen som dynamisk styringsværktøj
- Strategisk og fysisk plan med fokus på bl.a.
 - Hele den store midtby ud til bl.a. Kaserneområdet og Banebyen og ned til søerne
 - Udvikle områder og byrum med særlig betydning, bl.a. Domkirke kvarteret, Hjultorvet, Trappetorvet og Kaserneområdet
 - Styrke de trafikale og rekreative forbindelser i midtbyen og til omkringliggende byområder
 - Etablere en midtbyorganisering, der følger og inddrages i udviklingsplanens tilblivelse
 - Organisations- og finansieringsplan for efterfølgende implementering og realisering
- Strategisk Udviklingsplan for Midtbyen er forankret i Teknisk Udvalg

Midtbyen og forbindelsen til søerne

Procesplan

HER ER VI

Realisering

Primo 2025 og frem

Visuel inddragelse, forsøg og formidling i proces og plan

VIBORG
KOMMUNE

Inddragelse: **Viborg Midtbymøde**

– en konference, hvor byens borgere, brugere, interessenter og politikere inviteres til inspirationsoplæg, dialog og debat om midtbyens fremtid

Dato: Torsdag d. 23. maj kl. 17.30 – 21.30

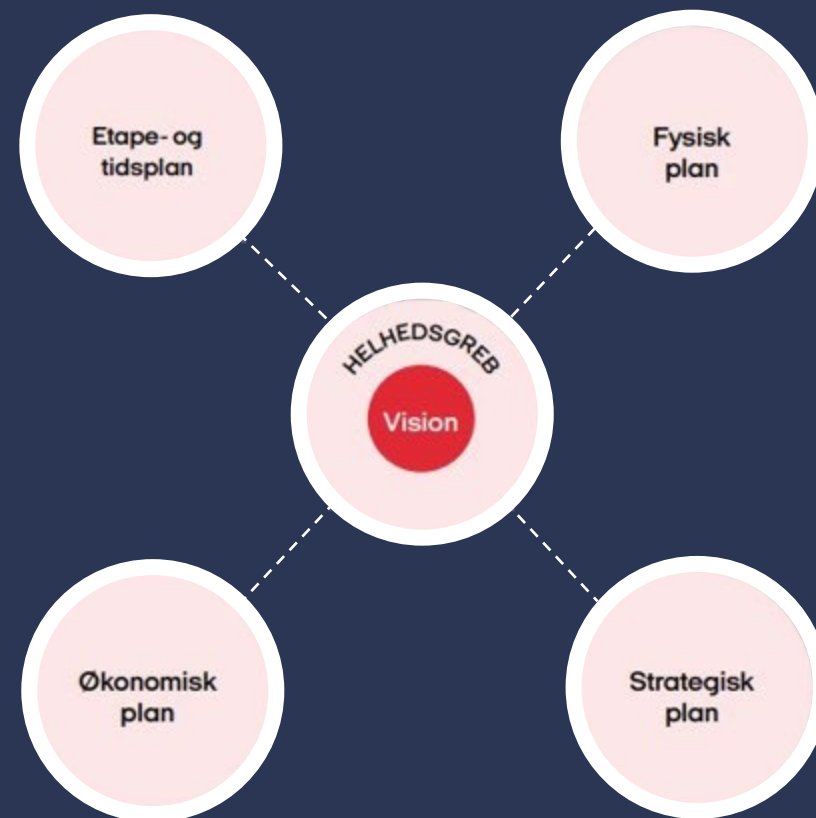
- **Drop-in arrangement** i kasernehallen
- **Konferencen består af tre dele:**
 - En faglig del fra en **hovedscene** i form af oplæg med inspiration og temasamtaler som optakt til debat.
 - **Byens liv** – med mødesteder og muligheder
 - **Byens boliger og byrum** – til hverdag og fest
 - **Byens forbindelser** – fuld fart og stille zoner
- En dialog del fra **tema-stande** i et åbent samtaleformat, som ramme om **break outs**, hvor input fra deltagere indhentes og talere fra scenen sammen med fagpersoner bemander stande.
- En informativ del fra **info-stande**, som formidler om processen for arbejdet med SUM samt udviklingen af styrkepositioner som Domkirke kvarteret og Viborgs status som UNESCO Creative City, herunder afviklingen af konkurrencer for børn, unge og det kreative miljø.

Foto: Fra Byens Møde ifm. afvikling af Kolding2050

En strategisk udviklingsplan

- › Helhedsperspektiv på bymidten
 - › Et strategisk redskab til byledelse
 - › Samler aktuel viden
 - › Sætter retning
-
- › Vision som omdrejningspunkt
 - › Proces til engagement og dialog

Formulering af en vision

- › Styregruppe - intro
- › Midtbyråd - drøftes
- › Politisk - besluttet

Visionen skal

- › Være fremadrettet
- › Fremkalde billeder
- › Sætte langsigtet retning

Visionen vil blive afsæt for en strategisk udviklingsplan

Hvorfor skal man have en vision?

- › **Ingen bygger by alene - at ønske sig for andres penge, ressourcer og virkelyst.** Visionen kan som del af en plan være et udtryk for en byrådsbesluttet ønsket retning for bymidten.
- › **'Hvad vil kommunen?'** En vision kan være retningsskabende for samarbejder i et netværk af 'økonomi i byudviklingen' – investorer, grundejere, butikker, foreninger.
- › **Ejerskab kan gøre visioner til virkelighed.** En vision kan med fordel foldes ud sammen med nøgleinteressenter i byens udvikling – de der skal bakke op, fylde ud og leve med.
- › **Fælles pejlemærke på tværs af fagligheder.** En vision kan være den faglige og administrative organisations fælles retning i udøvelsen af myndighedsarbejdet og i planlægningsarbejdet.

Viborg Kommunes Planstrategi 2040

Det gode liv i Viborg Kommune

- › Bæredygtige byer og landdistriker
 - › Bygge videre på kvaliteter som f.eks kulturarv, arkitektur eller landskab – attraktive rammer for det gode liv
 - › Udvikle og omdanne boliger og erhverv mhp. markedssvarende udbud af attraktive boliger
-
- › *Viborg som vækstby (Bymidte understøtte rolle som hovedby?)*
 - › *Mobilitet; Grøn omstilling, reduceret klimabelastning, sammenhænge og fremkommelighed. (Indpendling høj / potentialer for bosætning?)*
 - › *Erhverv; potentialer for omdannelse og fortætning (Bynære potentialer og boliger der støtter handel?)*
 - › *Det åbne land; prioritere arealer(byfortætning/ byspredning?), natur og biodiversitet (også i byerne?)*

Opsamling fra inddragelse i Viborg

Tidlig dialog med interessenter Hvem har vi inddraget

- Ejendomsmæglere (6)
- Uddannelsesinstitutioner (10)
- Ejendomssejere og boligselskab (7)
- Kultur & fritidsliv, ildsjæle og Vi er Viborg (workshop, ca. 20 deltagere)
- Arbejdsgruppen 'Tilgængelighedens by' (repræsentanter for Viborg Ældreudvalg & Viborg Handicapråd) (4)
- Museum Wibergis og Skovgaardsmuseum (2)

- Møderne har overordnet omhandlet 2 spørgsmål:
 - Forestil dig at du står i fremtiden. Udviklingsplanen er vedtaget og arbejdet med realisering af planen går godt. **Hvad er det vigtigste, der er forandret?**
 - **Hvad er de største udfordringer, udviklingsplanen skal løse?**

Tidlig dialog med interessenter - uddannelsesinstitutioner

Uddannelsesinstitutioner har et rigtig uddannelsesby og grønne mødesteder, hygge.

Miljøer er bundet sammen med mentale forbindelser.

Vi i midtby og baneby er skabere/aktører, der laver rum og får bylivet til at blomstre.

Ungdom og får bylivet til at blomstre.

Kultur i byen, kreativitet og mindre pænt og mere levende.

Midtby vil give liv 24/7.

Tidlig dialog med interessenter Hovedpointer – kultur, fritidsaktører, ildsjæle

Drømmer om:

- Mere liv og flere mennesker i midtbyen – mødesteder, grønt, fællesskaber
- Walking city – langsom trafik, atmosfærefyldte byrum
- En kultur, der tillader at kunst og kreativitet fylder og opstår både planlagt og uplanlagt
- En by som tør og vil investere i kunst, kultur, historie og tro på, at investeringer kommer tilbage til byen
- Synlig bæredygtighed
- Familieboliger, kunstlegetøj by for børn
- Arkitektur med liv: En autentisk mangfoldig by, hvor der er både forskellighed, fortællinger, aktiviteter. Interessant for alle
- Tværfaglig koordinatør og delejer på tværs mellem erhverv og kommune

Tidlig dialog med interessenter Hovedpointer – arbejdsgruppen 'Tilgængelighed'

Drømmer om:

- en by for alle med en god tilgængelighed for alle, gode mødesteder, liv, fællesskab.

Vær opmærksom på

- Gode adgangsforhold for handicappede, også ved aktiviteter og events
- At der er nok handicappladser – både til dem med handicapbiler og med

handicapkort
• At fremme tilgængelighed og muligheder. Ønske om langs stejle stier og
• Den kollektive trafik
• Afstanden til stoppested og
• Det fremmer ikke

Tidlig dialog med interessenter Hovedpointer – Museer

Drømmer om:

- At bevarelse tænkes bredere. Der er også væsentlige kvaliteter i byggeri fra 1800 →
- Øget opmærksomhed på kulturmiljøer. Der forsvinder ofte spændende kulturmiljøer, når der bygges nyt. Pas på dem og bevar dem.
- Stil krav om at nyt byggeri mindst skal have samme kvalitet som byggeriet, det erstatter.
- Tænk også på byrumsformidling udenfor domkirkekarveret.
- Tænk byrumsformidling sammen med Unesco
- Hav fortsat Hærvejsprojektet højt på dagsordenen.
- Hvis man for alvor vil understøtte en ny udvikling, fx tiltrække familier til midtby – så skab plads til at der kan ske noget radikalt anderledes.

Tidlig dialog med interessenter Hovedpointer - ejendomsmæglere

Drømmer om

- udvikling af midtbyen med ankomstpladser, forbindelser, byrum, fællesskaber, mere grønt mm. Om udvikling fra købestad til mødestad
- Tomme butikker trækker ned i det samlede indtryk
- Det er svært at få finansiering på plads, når man ikke er kædebutik. Kan kommunen være garant for huslejen 1. år?
- Der er enkelte succeser med at opdele lejemål til små specialbutikker. De styrker midtbyens bredde
- Hjælp lejere til at finde sammen i butiksfællesskaber, fx frisør og blomsterhandler.
- Ide: Kan en koordinatør hjælpe med at matche?
- Der er overkapacitet af lejeboliger. Transformationer presser huslejen yderligere.
- Kan herskabslejligheder blive til kollektiver?
- Lok de unge udefra ind til midtby. Måske kan de bedre se sig selv i, hvis her er større diversitet.
- Lav højhuse – saml i et område dedikeret til boliger.
- Find en god balance mellem udvikling og fokus på arkitektur
- 'Giv den smæk' ved søerne med aktiviteter og boliger. Beboere her vil både understøtte midtby og søerne med liv. Lær af hvordan man sammen udviklede kaserneområdet.

Ord fra inddragelsen

- › Stærke byrum og mødesteder med byliv
- › Gode forbindelser, noget at komme efter og ankomstpladser
- › Det kreative, UNESCO, kunst, kultur, events og aktiviteter
- › Mere grønt, natur, oaser i byen
- › Gæstfrihed, værtskab og turisme, byrumsformidling
- › Børn og unge, mere studieliv i midtby
- › Butiksfællesskaber, opdele lejemål til små specialbutikker
- › Mindre pænt og mere kosmopolitisk
- › Balance mellem detailhandel, parkering og byliv
- › Walking city. Langsom trafik, atmosfærefyldte byrum
- › Arkitektur med liv: En autentisk mangfoldig by, hvor der bor mennesker
- › Bevaring og kulturmiljøer, kvalitet i nyt byggeri
- › Plads til at der kan ske noget radikalt anderledes

Hvor er vi på vej hen?

- › **Tendenser i byudvikling**
- › Byernes liv, byrum og fornyelse
- › Bosætning og besøgende
- › Byggeri, tætheder og boligformer
- › Detailhandlens udvikling
- › Mobilitet, bevægelse og plads
- › Klima, bykvalitet og bæredygtig by

Ordentligt eller anderledes?

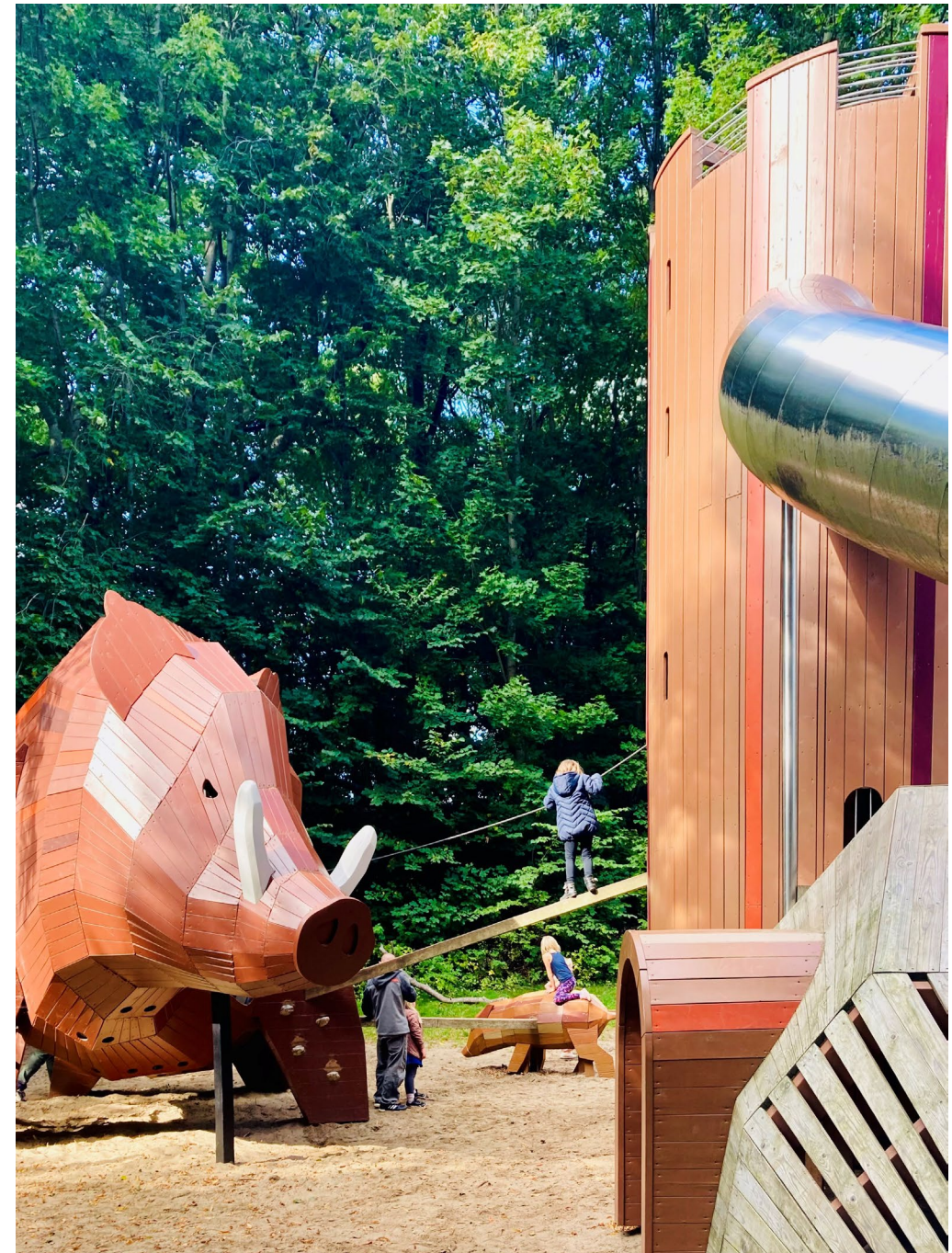
Ordentligt eller anderledes?

Ordentligt eller anderledes?

Ordentligt eller anderledes?

Ordentligt eller anderledes?

Ordentligt eller anderledes?

Ordentligt eller anderledes?

Ordentligt eller anderledes?

Input til vision...

- › **Hvad er Viborg bymidte i fremtiden?**
- › **Hvad er ambitiøst?**
- › **Hvad er ønskværdigt?**
- › **Hvilke billeder skal visionen skabe?**
- › **Hvilke styrker bygger Viborg videre på ?**

Oplæg til gruppedrøftelser

Gruppe 1:

- › Torsten Nielsen – Formand for Teknisk Udvalg
- › Sara Strandbygård Hache – Asset manager, NREP (repræsenterer Sct. Mathias Centret)
- › Anders Varming – Indehaver, Nybolig
- › Helle Sørensen – Direktør, Vi er Viborg
- › Lasse Lauritsen – Købmand, Meny – Sct. Mathias Centret
- › Anders K. Kristensen (Kultur Anders) – Stifter af foreningen Kulturselskabet og lokal ildsjæl

- › Trine Katrine Ribergaard Skammelsen – Afdelingsleder for Strategi og Udvikling, Viborg Kommune
- › Helle Gravesen – Projektleder, Strategi og Udvikling, Viborg Kommune (Referent)
- › Facilitator: Rasmus Cassøe, Grandville

Gruppe 2:

- › Mads Panny – Formand for Kultur- og Fritidsudvalget
- › Lene Christensen – Direktør, Bach Gruppen
- › Jesper Laursen – Partner, ERIK Arkitekter
- › René Holm – Holms Vinotek
- › Lars Hamann – Forfatter og medlem af menighedsrådet, Viborg Domsogn

- › Hans Jørn Laursen – Direktør for Teknik og Miljø, Viborg Kommune
- › Britta B. Pørksen – Chef for Plan og Byggeri, Viborg Kommune
- › Andreas Cuadros Ellitsgaard – Projektleder, Strategi og Udvikling, Viborg Kommune (Referent)
- › Facilitator: Anette Kold, Grandville

Afrunding og næste møder

- Tak for jeres input!
- Hvad tager I med herfra?
- Oplæg til næste møde:
Tirsdag d. 18. juni kl. 15.30 – 17.00 på
Viborg Rådhus
- Eventuelle justeringer i forberedelse/
afvikling?
 - Tidsrum, lokation, dagsorden etc.

